

Leeswijzer Richtlijn kunstenaarshonoraria

De richtlijn voor kunstenaarshonoraria is gezamenlijk ontwikkeld met inbreng van organisaties en verenigingen in de beeldende kunst in Nederland. Met de richtlijn trekt het veld samen op om te komen tot een professionelere contractpraktijk bij tentoonstellingen zonder verkoopdoel. Deelnemers tonen maatschappelijk ondernemerschap en geven gehoor aan de roep van onder meer de Sociaal Economische Raad en de Raad voor Cultuur voor het verbeteren van de arbeidsmarktpositie van kunstenaars. De richtlijn is ontwikkeld op basis van praktijkonderzoek dat de afgelopen twee jaar is uitgevoerd in opdracht van BKNL*, dat wordt gefaciliteerd door het Mondriaan Fonds, het publieke stimuleringsfonds voor beeldende kunst en erfgoed. De invoering van de richtlijn wordt ondersteund middels een experimenteerreglement van het fonds, waarvoor het Ministerie van OCW een budget ter beschikking heeft gesteld. De richtlijn volgt het principe 'pas toe en leg uit' en treedt vanaf 1 januari 2017 in werking. De effectiviteit van de richtlijn en andere uitvoeringsaspecten worden gemonitord en na een jaar geëvalueerd.

Voor wie is de richtlijn?

De richtlijn is een handreiking aan zowel kunstenaars als instellingen en musea. Iedereen die werkzaam is binnen de beeldende kunst, als kunstenaar, instelling, opdrachtgever of als deelvertegenwoordiger van de sector, kan gebruik maken van de rekentabel en de checklist die onderdeel uitmaakt van de richtlijn. Hiervoor wordt een online rekenmodel ontwikkeld.

Welke organisaties onderschrijven de richtlijn?

De richtlijn wordt breed gedragen en middels een 'convenant' onderschreven door verschillende organisaties en verenigingen, waarvan de leden op dagelijkse basis te maken hebben met het honorariumvraagstuk. Dit convenant is ondertekend door de belangenbehartigers namens de beeldend kunstenaars in Nederland; Beroepsvereniging van Beeldende Kunstenaars, Kunstbond FNV en Vereniging Platform Beeldende Kunst, door de belangenbehartiger namens de presentatie-instellingen, De Zaak Nu, en door Nederlandse kunstmusea.

Wat betekent dit convenant concreet?

Door het convenant te ondertekenen, bekrachtigen de bovengenoemde organisaties dat zij samen een gefundeerde richtlijn voor kunstenaarshonoraria zijn overeengekomen, die als basis ingezet kan worden bij de onderhandeling tussen kunstenaar en kunstinstelling bij presentaties zonder verkoopdoel. Het betekent ook dat zij de richtlijn zelf toepassen en/of uit te dragen in hun achterban.

Wat staat er in de richtlijn?

In de richtlijn worden de variabelen beschreven die van invloed zijn op de bepaling van de hoogte van het kunstenaarshonorarium per situatie: denk aan de duur van een presentatie, het aantal deelnemende kunstenaars, of er nieuw of bestaand werk wordt getoond et cetera.

Deze variabelen zijn samengevoegd in een rekentabel, die houvast biedt bij de onderhandeling tussen kunstenaar en kunstinstelling bij presentaties zonder verkoopdoel. Er komt een online rekenmodel beschikbaar die voor iedere situatie het bodembedrag uitrekent van waaruit naar redelijkheid omhoog onderhandeld kan worden, en er is een checklist met onderwerpen die tijdens een onderhandeling over het honorarium besproken kunnen worden. Binnen de richtlijn geldt het principe 'pas toe of leg uit'. Dat betekent: de richtlijn wordt toegepast of bij een eventuele afwijking met redenen omkleed.

Wanneer gaat de richtlijn van start?

De richtlijn wordt vanaf 1 januari 2017 ingevoerd en na een jaar geëvalueerd.

Om de implementatie van de richtlijn soepel en geleidelijk te laten verlopen, is er een ingroeitraject ingevoerd, startend bij ten minste 50% van de minimumbedragen in 2017. Dat betekent dat instellingen die zich committeren aan de richtlijn - met inachtneming van het principe 'pas toe of leg uit' - in ieder geval aan 50% van de minimumbedragen moeten voldoen. Het streven is dat uiterlijk 2020 de beloningen aan kunstenaars op het vereiste minimumniveau zijn.

Experimenteerreglement

Het Mondriaan Fonds initieert vanaf 1 januari 2017 een experimenteerreglement om de uitvoering van de richtlijn te stimuleren: wie de in de richtlijn genoemde honoraria voor ten minste 50% betaalt, komt in aanmerking voor een extra financiële stimulans. Bij een hoger percentage wordt een hogere bijdrage gegeven: bij 50% is de bijdrage 30%, bij 70% is die 40% en bij 100% van de normbedragen kan men 50% van het overeengekomen honorarium vergoed krijgen. Meer informatie over het experimenteerreglement en de aanvraagprocedure is beschikbaar via www.mondriaanfonds.nl.

Zijn er voorbeelden?

Behalve een rekenmodel en een checklist met belangrijke onderwerpen die tijdens de honorariumonderhandelingen kunnen worden aangesneden, wordt de richtlijn begeleid met een lijst met veel gestelde vragen en een aantal rekenvoorbeelden.